

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
3 évre 3 K.	3 évre 4-50 K.
6 évre 6 K.	6 évre 9- K.
12 évre 12 K.	12 évre 18- K.

Megjelenik minden hétfőnap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetési díjtarifa szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Tisza és a katolikusok.

Tisza tehát megbukott. Végre megbukott. Addig fújta fölfelé magát, míg végre elpuffadt.

Rendben van. Reméljük nem fog többé föltámadni és nem fog többé Magyarország nyakán lovagolni.

Mielőtt azonban megbukott, nyilatkozatot tett s e nyilatkozat mindennél jobban jellemzi őt, s mivel véletlenül annyira ki találta nyitni ajkait, hogy egyenesen a gyomrába láttunk. És láttuk, hogy mit nem tudott Tisza István semmiképp megemészteni.

A katolikusokat.

Mindent, mindenkit, csak a katolikusok nem.

Tisza azt mondotta a munkapártban, hogy ő, már mint Tisza, nem fogja engedni, hogy a képviselőházat *hecckáplánok, nemzetiségi agitátorok és hordón szónokló alakok* töltsék meg.

Hogy ezt megérthessük, tudnunk kell, hogy Tisza István a választói jog ki nem terjesztése miatt bukott meg. A király akarta, az egész világ akarja, még a legsötétebb Oroszország is az általános választójog alapján szervezkedik, a hazáért küzdő katonát mindenki fölékesíteni kívánja a választójoggal, csupán Tisza István nem.

Azonban nem egészen egyformán. Eleinte sokkal többet nem akart, azonban később, mikor a király egyre keményebben adta föl a leckét, az elvekből engedett, tagitott a rozsdás bilincsekben, végre kijelentette, hogy az összes ipari munkásokra ki akarja terjeszteni a választói jogot.

Hát kit nem akart választói jogban részesíteni. kitől félt, mint az ördög a szentelt víztől?

Elsősorban a hecckáplánok-

tól (A nemzetiségi agitátorok nekünk se kellene, a hordón kiabált hazafiak távol állanak tőlünk) azonban Tisza Istvánnak elsősorban a hecckáplánok fektették meg a gyomrát. Ezeket mindenképp ki akarta rekeszteni az alkotmány sáncaiból.

Persze ezt a kitétele: *hecckáplánok* meg kell egy kissé hámozni. Le kell róluk szedni azt a sarat, amellyel a Tisza István-féle egyéniségek szokták bekenni. Kik értenedök alattuk? Talán a kalvinista hecckáplánok? Ó nem! Azok rézveretű függetlenségi és 48-as hazafiak voltak mindaddig, míg a kormányon nem Tisza-vezető ember ült, aztán fanatikus kormánypártiakká vedlettek egyetlen szép reggelem, amikor a gyeplő Tisza István kezébe került és ismét kormánygyűlölő hazafiak, bársonyszékret döngető, minisztereket früstökölő kurucok, 48-asok, osztrágyűlölők lesznek valamennyien, ha a kormány elnöki székbe katolikus ember kerül — ez olyan igazság, mint a kétszerkettő.

Azt a néhány száz katolikus segédlelkészért érteke talán Tisza a hecckáplán elnevezés alatt, akik Magyarországon ezt a sovány kenyeret eszik? mik ezek a 20 milliós Magyarország tengerében? Egy parányi sziget.

Hát kit akar ütni azzal az unszimpatikus „hecckáplán” elnevezés alatt? Ütni akarta Magyarország keresztény katolikus földművelő népét, a kis emberek százezreit, azt a népet, amely ragaszkodik ősei vallásához, templomba jár, predikációt, misét szokott hallgatni, s azoknak a papja tekintély a választás alkalmával, hallgat rá. Azt a népet, amely a keresztény néppártot a parlamentbe küldötte.

Ez nem tetszik Tisza Istvánnak, ezek fektették a gyomrába éppen akkor, amikor

olyan nagyon kinyitotta a száját és mi beléttünk a gyomra közepébe, hogy mit és kiket nem tud megemészteni Tisza István ő exminisztersége.

A Weltner Jakabok, Kunfi Zsigmondok, Garami Ernők, Jászi Oszkárak, Bokányi Dezsők, szóval az ősmagyarok által vezérelt szociáldemokráciát meg tudta emészteni egészen, nem volt kifogása egyetlenegy ellen sem, akárhol és akármiből élnek, hanem azt a szegényt, de keresztény és katolikus magyart, aki milliónyi erővel vonult föl a csataterre, amely keményebb volt a Kárpátok szikláinál, Doberdó gránitjainál, amely megmentette és föntartotta Magyarországot 900 esztendőn keresztül a kormányon ülő vezető magyarok számára, amely a legnehezebb időkben a legnehezebb terheket huzta és a legnehezebb időkben a helyét mindig rendületlenül megállotta, ezt a népet utálta és nem bírta megemészteni Tisza István. Nem azért, mert rossz magyar, mert rossz adófizető, hanem azért, mert katolikus, mert ebből sarjadtott ki a néppárt és ez vagdalta a legkeményebb igazságokat a konokul bedrótozott miniszteri koponyákhoz.

Öfelsége, Károly király ezeket a kis embereket is be akarta vonni az alkotmányos élet sáncaiba. Szavazzanak ezek is, ha az ország sorsáról van szó. Tisza István ezt nem érte meg. Inkább a hatalomról mondott le, a bársonyszékéről, amelybe kétségbeesett erőszakkal ásta bele tiz körmét, megértette a hazátlanogó hirdetőket, a minden kereszténységét taposó istentelenséget, de a keresztény elveket hangoztató és a keresztény elveket az állam kormányzásában is sürgető kereszténységét nem tudta megérteni.

Ezért is örülünk szívünk

melyéből, hogy Tisza István megbukott. Végre valahára megbukott. Addig fújta fölfelé magát követte és abban közli a h. alispán, hogy az újabb rekvirálásnál nemcsak a buza, rozs, és árpa készletek, hanem a zab és tengeri készletek megjelölt feleslegei is igénybe veendő és lefoglalandók lesznek.

Végre!!!

A vármegye általános rekvirálása.

A Fejérmegyei Napló ismertette a megyei rekvirálás újabb rendeletét. E rendelkezést újabb rendelet követte és abban közli a h. alispán, hogy az újabb rekvirálásnál nemcsak a buza, rozs, és árpa készletek, hanem a zab és tengeri készletek megjelölt feleslegei is igénybe veendő és lefoglalandók lesznek.

Tekintettel arra, hogy életbevágó helyi és országos közérdelemmel érdekelnek ahhoz, hogy az igénybevehető összes feleslegek feltárássanak, ragaszkodik ahhoz, hogy a feltárási műveletek minden községben 4 nap alatt befejeztesenek és ha valamely község előjárósága a legszorosabb eljárás mellett sem tudná a rekvirálást 4 nap alatt befejezni, ehhez még további 4 napot engedélyez.

Figyelmeztessék az előjáróságok a készlettulajdonosokat arra, hogy ez eljárás befejezése után a pénzügyőrség fogja a netalan eltitkolt vagy elrejtett feleslegeket felkutatni és hogy az ezután találandó készletek elkoboztatnak, a tulajdonosok pedig büntető jogi felelősségre vonatnak.

A most feltárandó gabona készletek minden métermázsája után esedékes 50 fillér rekvirálási jutalékot egészben a községek rendelkezésére fogja bocsátani az alispán helyettes, azért, hogy az eljáró községeinek megfizetett munkáját megfelelően díjazhassák.

Hazafias dolgot cselekszik, sőt a saját érdekeit is szolgálja, ha hadikölcsönt jegyez!

Egyes szám ára 4 fillér.

A népszövetség és a hatodik hadikölcsön.

Az eddigi hadikölcsönök sikere körül mindig jelentékeny része volt Székesfehérvárott a Népszövetségnek. E kifünő szervezet és annak minden egyes lelkes, buzgó tagja át van hatva attól a tudattól, hogy a háború győzelmes befejezéséhez a kitarítás éppen úgy szükséges a lövészárkokban, mint a gazdasági küzdelemben; a gazdasági küzdelemhez pedig a győzelmes fegyvert a hadikölcsönök adják.

A pénzt is diadalmas fegyverrúnkré kell tennünk, mint tettük a vasat és az acélt.

A hatodik hadikölcsön figye is megadottította a Népszövetség tagjainak ereit. Ott áll rendelkezésünkre a virágzó pénzintézet, a Hitelösszevetkezet, az a kis polgárok százat sorakoztatja zászlaja alá. Nincs az a legkisebb polgár a városnak, aki a Hitelösszevetkezet utján a hadikölcsön jegyzésből a maga részét ki ne vehetné. A legkisebb heti befizetésekkel el lehet érni azt, hogy az illető hadikölcsönkötvényhez, állandó kamatozó tőkéhez juthat.

Nem kell ma már fejtegetni, hogy hadikölcsönt jegyezni nem csupán polgári kötelesség, hanem egyúttal bölcs előrelátás is. Olyan kamatozás mellett helyez-

heti el ezuton pénzt vagy biztosíthat magának tőkét mindenki, aminő kamatot másként tőkéje után — kivált a betét kamatnál — ma leszálló irányzata mellett — nem biztosíthat.

Évzárás a város iskoláiban.

A székesfehérvári községi elemi iskolák záróvizsgálatainak sorrendje a következő lesz:

A vallásbanbóli.

a) A *róm. kath. tanulóké*: Elnök: Bilkei Ferenc, püspöki biztos.

A belvárosi elemi fiúiskolában május 29-én délelőtt fél 9 órakor. (Reggel 8 órakor lesz az összes rk. tanulóé Veni sancteja.)

A belvárosi elemi leányiskolában május 29-én délután 2 órakor.

A Selyem utcai iskolában május 30-án délelőtt 8 órakor.

A Göbel János György-téri leányiskolában május 30-án d. u. 2 órakor.

A tóvárosi iskolában május 31-én délelőtt 8 órakor.

A Deák Ferenc utcai iskolában május 31-én délután 2 órakor.

A vizvárosi iskolában június 1-én délelőtt 8 órakor.

Az Olaj utcai iskolában június 1-én délután 2 órakor.

Az Öreg utcai iskolában június 2-án délelőtt 8 órakor.

Az ezredéves iskolában június 2-án délelőtt 10 órakor.

A Zámoly utcai iskolában június 2-án délután 2 órakor.

Az iskola részéről mint kiküldöttek jelen vannak az illető vezetőtanítók.

b) *A ref. tanulóké*: június 29-én délután 2 órakor.

c) *Az ágost. ev. tanulóké*: június 29-én délután 2 órakor.

d) *Gör. kel. tanulóké*: június 29-én délután 2 órakor.

e) *Haladó isr. vall. tanulóké*: június 29-én délután 2 órakor.

f) *Orth. isr. vall. tanulóké*: június 29-én délután 2 órakor.

A többi tárgyakból.

A belvárosi elemi fiúiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 8-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Dieballa György és Wagner Antal.

A belvárosi elemi leányiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 8-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Dr. Lauschmann Gyula és Geiszt József.

A Göbel János György-téri leányiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 8-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Simon Sándor és Auerbach Gábor.

A Selyem utcai fiúiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Nagy Ignác és Vida Deszö.

A tóvárosi iskola a) I. osztályban június 4-én d. e. 8 órakor, a b) I. osztályban június 5-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a III. osztályban 8-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 9-én d. e. 8 órakor.

Elnökök: Miklós Géza és Solyom Lajos.

A Deák Ferenc utcai iskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 8-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Kisteleki István és Lambert Vilmos.

A vizvárosi iskola I. osztályban június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a IV. osztályban 8-án d. e. 8 órakor. Elnökök: dr. Holly Géza és Weisenfeld János.

Az olaj utcai iskola a) I. osztályban június 4-én d. e. 8 órakor, a b) I. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 6-án d. e. 8 órakor, a III. osztályban d. e. 8 órakor, a IV. osztályban d. e. 8 órakor. Elnökök: Szabady József és Kiss Imre.

A zámoly-utcai fiúiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Bilkei Ferenc és Pausch Rafael.

Az ezredéves iskola IV. leányosztályában június 6-án d. e. 8 órakor, a VI. fiúosztályában június 7-én d. e. 8 órakor. Elnökök: Dr. Eisenbarth Károly és Szirbek József.

Az öreg-utcai leányiskola I. osztályában június 4-én d. e. 8 órakor, a II. osztályban 5-én d. e. 8 órakor, a III. osztályban 6-án d. e. 8 órakor. Elnökök: Hübner Károly és Seib István.

Az V. és VI. osztályos tanulók vizsgálatai május 7. és 19-ike közi folytat le.

HA BÉKÉT AKARUNK, OKVETLEN JEGYEZZÜNK HADIKÖLCSÖNT.

TARCA.

Miért kell az ételeket megfőzni?

Irta: Hajós József.

I.

E kérdésre legtöbbször azt felelik: „hogyan meg lehessen enni.” De e válasz nem helyes, mert az ételeket nyers mivoltukban is el lehet fogyasztani; csak jó gyomor kell hozzá. Így pl. a patagónok és tűzföldiek, bár a tüzet jól ismerik, sőt a melegítő tűzhelyűket a csónakjaikba is magukkal viszik, a tengerből kihalszott táplálékot mégis nyersen eszik meg; az eszkimó is nyersen eszi meg a borjúfoka húsát; a hotten-tótták jó étvágygal harapnak bele a még eleven zöld gyökbe, melyet izletes csemege gyanánt élveznek.

Tárcánk címében feltett kérdés tehát csak a kultúra bizonyos fokára emelkedett emberekre vonatkozik. Mi legfeljebb nyers növényi táplálékot tudunk élvezni, nyers húst azonban nem. A kultúrumban a sítés-főzés kettős célból alkalmazza: 1. hogy a nyers élelmiszereket emészthetőbbé változtassa; 2. hogy az élelmiszereket élvezhetőbbé tegye. Minél izletesebb az étel, annál táplálóbb. Eről még később szólnék.

Leggyakrabban puhítás célból főzik vízben a tápszeret, hogy azok megpuhulva könnyeb-

ben emészthetők legyenek. Lehet a főzésnek más gyakorlati célja is, pl. besűrités, minő a gyümölcsök, a paradicsom, cukorszörp befőzése. Sok esetben a főzés a tápanyagok csírátlanítása végett történik, hogy a baktériumokat, penészgombákat elpusztítsa. Ezért forralják a nyers tejet (pasztörözés), ezért párolják a befőtt gyümölcsöt („dunsztos”).

Már régen észrevettük az emberek, hogy némely ételket denaturálva, tehát főzve, vagy silvé élvezhetőbbek s könnyebben emészthetők. Sok esetben még az állatokra is áll ez. Így pl. a sertés a főtt állapotban adott burgonyát, répát, hüvelyeseket és gyomok magvait jobban megemésztii s gazdaságosabban kihasználja. A sertés a burgonyának keményítőtartalmából 40 százalékkal többet megemészt, ha főzöttet kapja, nem nyersen.

Lássuk csak mikroszkop segítségével, hogy miért célszerű a növényi tápszernek megfőzése.

A főzés a növényben a keményítőszemeket tényleg feloldozza, így lehetővé válik, hogy az emésztő nedvek könnyebben feldolgozzák és a keményítőt cukorra alakíthassák. Ez főleg a burgonya keményítő szemcséire áll, azok nyers állapotban a legellenállóbb növényi keményítők.

A főzés másik eredménye az, hogy gyorsan megöli a sejtek élő protoplazmáját, így ezek nem képesek ellenállni az emésztőnedvek hatásának. Ha az élő sejtek meg-

ölését a gyomorra bizzuk, mint pl. a zöld saláta fogyasztásánál, akkor ez idővesztéssel jár s a kihasználás kevésbé gazdaságos.

A főzés az egyes sejteket szétválasztja, mint pl. a lisztessé ki vált főtt burgonyánál és a gesztenye néel ez könnyen megfigyelhető.

A sejtek szétválása azért történik, mert a főzősok a sejtfalak közi u. n. pektin-anyagokból való lemezek elnyálkásodnak és így a sejtek szétválnak. Ennek következtében a támadási felületek a tápszerben az emésztő nedvek számára jelentékenyen megnagyobbodnak. Tehát a főzés a növényi tápszernek legfontosabb feltárási módja.

Az imént említett helyes megértése végett szemmel kell tartanunk azt a közismert tény, hogy minden növényi tápanyag sejtekbe van zárva, s e sejtek a növényi test elemi alkotórészei. Minden növényi sejt, akár gabonaszem, akár levél, vagy gumó alkotrésze, a sejt rugalmas sejtfallal van körülvéve. A sejtfal mögött van a protoplazma, ez főleg fehérje-anyagból áll, ezenkívül még sejt magot, a zöld növényeknek klorofillszemeket stb. tartalmaz. A már kifejtett növényi szerkezetben lévő sejtek vízűs sejtmedvében szerkes és szervetlen sók, növényi savak, cukorfélék, festőanyagok vannak feloldott állapotban. Ama sejtekben, melyekben a növényi tartalékanyagokat halmoz fel, a protoplazma rendszerint visszafejlődött s helyét keményítő és

fehérje szemcsék vagy olajcseppek foglalják el, mint pl. a gabonafélék magvaiban, a borsóban stb. A gyökérgumókban s egyes hagymákban a sejtmedvében oldott állapotban vannak a tartalékanyagok, mint pl. a cukorrépaiban a nádcukor, a vöröshagymában a szőlőcukor, a burgonyában a nitrogéntartalmú amido testek, melyek a burgonya csírázásakor fehérjeanyagokká alakulnak.

A szilárd sejtfalak által bezárt növényi tápláló anyagokhoz a szervezet önmagára hagyva nehezen jutna, mert a cellulózéból álló zárt sejtfal megnehezíti az emésztő nedveknek a sejt belsejéhez való jutását. A nagyon vékony sejtfalakon könnyebben áthatólnak, de a vastagabb sejtfalakon pl. a gabonaszem sikersejteinél az emésztőnedvek áthatolása oly lassú, hogy a sejt benső anyagai csak részben oldódnak fel s emésztetlenül mennek át a bélcsatornába.

Ha tehát minél inkább ki akarjuk használni a növényi sejtekben lévő tápanyagokat, a sejteket fel kell tárnunk, vagyis a sejtfalakat fel kell oldanunk vagy szét kell ronszcolnunk. Az emberi fogazat a mechanikai feltárási munkáját végzi, de nem végezheti azt oly jól, hogy a rágás által minden sejt megnyitódjék. Ezért is a sejtfalak minél alaposabb szétrombolásához technikai segédeszközöket használunk: zúzós és őrlőgépeket. Az ősbemerk kezdetleges kötőrétege, mozsara és kézimalma ugyanannak a célnak a szolgálatába állott, mint a modern hengermalok, melyek

Jegyezzen hadikölcsönt.

III. Magánvizsgálatok

Junius 3-án délelőtt 9 óraker a belvárosi fiúiskolában. Elnök: Szirbék József, igazgató.

IV. Záróünnepélyek.

Az összes elemi iskolákban a záróünnepélyek junius 10-én délelőtt 8 óraker kezdődő ünnepélyes Te Deum után tartatnak meg.

H I R E K.

Pünkösd ünnepén a székesegyházban 8 óraker kezdődik az ünnepi szentmise, s azt a megyéspüspök celebrálja. Ugyanó mond szentbeszédet és szentmise után lesz a bérmálás.

— A ciszterciarend hadikölcsönjegyzése. Dr. Békefi Remig zirci apát a magyar ciszterciarend nevében Magyar Földhitelezésnél egymillió koronát jegyzett a hatodik hadikölcsönre. A rend eddigi jegyzésének összege 6.000.000 korona.

— Pünkösd hangverseny. Pünkösd mindkét napján a Hadsegélyző hangversenyt rendez a Lövészkerterben. A hangverseny fél 5 óraker kezdődik és az öreg Rác Pali fiának zenekara rendezi. A világhírű muzsikusi fiának zenekara gyönyörű tárogtató hangversenyt állt s a legszebb darabokból illatja összehangversenyt. Belépődíj: személyjegy 30 fill., családijegy 1 kor. katonajegy 20 fill. A szép muzsikára különösen felhívjuk a figyelmet.

— Értesítés. F. hó 28-án Pünkösd hétfőjén a mároshogyi kápolnában reggel 8 óraker szentmise lesz.

a gabonaszem sejtalfait roncsolják finom liszté. A gabonát épen az a körülmény teszi legértékesebb növényi tápszerré, hogy dús keményítő és fehérjeteralmán kívül a sejtalfai nagyon vékonyak, így már a leggyorsabb érlelésre készíthetők könnyen szétroncsolhatók.

Még fontosabb a minél teljesebb felaprózás a hüvelyeseknél és főzésekénél, melyeknek sokkal durvább a sejtalfai. Növényboncolástani s egészségügyi szempontból egyaránt indokolt, hogy a növényi tápszereket lehetőleg megőrölve, vagy péppé főzve készítsék el. Természetes, hogy ezért a rágás nem válik feleslegessé, mert közismeretes, hogy a rágás alatt a falat keverődik az emésztő anyagokkal már tartalmazó nyállal és miként Pawlow vizsgálataiból kitűnt: rágás következtében a gyomorsavkiválasztás is bőségesebb lesz. Épen a konyhaművészet feladata az is, hogy a gyorsan elnyelhető növényi pépet különböző fűszerrel oly izletessé tegye, hogy az izlet idegek ingerlése által az emésztő nedvek elegendő mennyiségben válasszódjanak ki.

A forradalmista Oroszország gyengébe a béke ügyében

Az isonzoí pokol.

Tegnap déli óta a tizedik Isonzoí csata újra rendkívüli hevesességgel tombol. Az ellenséges lövegek lökéserje ezuttal a Plavatói a tengerig terjedő 40 kilométeres arcvonal ellen irányult, a harcok sok helyen éjjel sem szakadtak félbe. Az ellenség délután a Kuk-hegy területén Vodice-nél és a Monte Santo ellen vezette harcba rohamoszlopait. A Kuk-hegytől keletre előrenyolók megsemmisítő tűzörmestek estek áldozatul. A monte santói kolostor mellett sikerült az ellenségnek pergőtűzzel árkaiknak áthaladni, de azonnal-odasiető erősítésük röhantak, tartalékaira vetették vissza és ezekkel együtt agyutüzünkkel a lejőn levetették. Ugyanezokor Gör-től keletre derék gyalogságunk ellen intézett két bős olasz lövegtámadás részben már tűzsergünk hatáskörzetében, részben pedig közelharcban megfiusult.

Oroszország folyton a békét hangoztatja, de erélyes lépést nem tesz.

Teremesenkö, az új orosz külügyminiszter táviratot küldött az amerikai külügyminiszternek. A távirat hangsulyozza, hogy Oroszországnak a háboruban minosenek hódító céljai. Az orosz nép csak csak az általános szabadságot és tartós békét akarja. E távirat is bizonyítja, mennyire hiu az angoloknak s a franciáknak az a reménye, hogy Oroszország éppen ugy fogja folytatni a háborút, ahogyan azt a cári uralom idejében tette. A visószint az, hogy az entente éppen Oroszország kedvéért kénytelen lesz hadicéljait módosítani, lefokozni. Oroszország annexió nélküli gyors békekötést kíván.

Jegyezzen hadikölcsönt.

— Katonai kitüntetések. A m. kir. IV-ik esendörkerületnél Sostarecz János tüzserőmester, Szűcs Ferenc és Tendli István alőrmeesterek a koronás ezüst érdemkereszttel (a vitézségi érem szalagján); — a 69-ik gyalogezrednél Beczak Lőrincz, Kiss János II. és Borsi Pál szakaszvezetők, Lámmer István, Balogh György, Kozári Mihály, Bucsi István és Pacalay József tizedesek, Kranauer István, Prompa Ferenc, Házi József,

Egyébként a növényi sejték feltárását a bélszatornában levő baktériumok is elősegítik. Knierim kimutatta, hogy az ember bélszatornájában a vékony sejtalfakkal bíró növények cellulózja 60 százalékig feloldódik.

A sejtalfak megemésztetetlen része s az általuk védett sejtreszek az emésztőcsatortát megterhelik, ez által az emésztési munka megnehezül, a növényi táplálék így rövid ideig marad a szervezetben s rosszul használdódik. Míg a husnál és a tojásnál az anyag 95 százaléká kibasznaöldök, a buza-kényérnél csak 90, a rozskenyérnél csak 84, a héjas hüvelyeseknél és főzésekénél csak 82, a gabonánál 70 százalék használdók fel. Péppé főzésnél a hüvelyeseknél 10 százalék többlet.

A husatelek egyik nagy előnye az, hogy a növényi táplálékot — kivált most a háborus inségben — úgy segítse a szervezetnek kihasználni, miként az leggazdaságosabban lehetséges.

Minél tovább s minél apróbbra főzni; és lehet a jelszó.

Jegyezzen hadikölcsönt.

Simon József, Garas Mihály, Eismann János és Wéber György őrvezetők, Borbély Bálint, Schmalz József, Kolek Pál, Horváth János, Máté József, Král Márton, Cseh János, Kiss Sági János, Nyul Ferenc, Kajdácsi József, Dudor József, Toll János, Végh Sándor, Zsigmond István, Kovács György, Pikola János, Szendi Mihály, Bader István, Váradi József, Gémesy István, Tóthósi István, Kiss Sándor II., Mócsónoki Ferenc, Téglás András, Horváth István, Csósz István, Major Ferenc, Barsi Pál, Smolka János, Horváth István, IV. Varga Lajos, Stark Károly, Kanik János, Csavajda József, Varga György, Lobovics András, Varga Péter, Borda József, Rapoll János, Rabner János, Kiss János VII., Dubez Mihály, Rendeki Mihály, Fodor Imre, Odor Sándor, Horváth István V. Barsi János, Domonyik Mihály, Mészáros János és Szommer Antal tartalékosok és népfelkölök a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve.

— Sertéskitalás. A Fejérmegyei Napló megírta, a Közélelmézés kérte, hogy Marschall Nándorral kötött szerződés értelmében a 257 darab serjést utalja ki a városnak, vagyis a sertéseket a város közfogyasztására engedjék át és ne kelljen az országos közlelmézésnek átadni mint lefogallatnak. Az országos közlelmézés ma értesítette a várost, hogy 125 darabot átenged; a város a többi sertések átengedését újból fogja kérni.

Jegyezzen hadikölcsönt.

— Vízgy. E címmel a Fejérmegyei Napló tegnapi számában cikket közöl a város utcáinak söpréséről. Kifogásolta, hogy a söprés esti órákban történik, amikor a közönség sétálni megy, az ablakokat kinyitják, hogy a lakások jó levegőt kapjanak. Külön hangsulyozva volt, hogy a mostani körülmények között senkisé megkivánja az öntözést. Ha egyszer a szénhiány következtében nincsen víz, nagyon természetesen öntözni sem lehet. E helyett azt kérték, hogy az utcák tisztogatása (épen azért, mert öntözni nem lehet) ne abban az időben történjen, amikor legtöbb ember jár az utcán, hanem éjjel, vagy (mivel most éjjel villanyhiány miatt korom sötétség van) a hajnali órákban. A város műszaki hivatala ez irástaválaszolja magyarázza, hogy most nincs víz az öntözésre, a kutakból sem lehet ezt elvégezni, részint mert 60-70 éves öreg bacsik az utcáseprők, részint pedig, mert a viztartó lajtók áttemelőd nem jó. A műszaki hivatal figyelmét teljes közönséggel vesszük; de szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy csupán a seprés idejének megváltoztatásáról volt szó és azt kértük a panaszkodó közönség nevében. A közönség öntözést is óhajt, ezt azonban már mi is megmagyaráztuk neki, hogy ma kivihetetlen. Egyébként örvendetes jelenség, hogy a közönség érdekében örvétfelhasználásra azonnal válasszunk. Ehhez nem igen szoktattak hozza a publikumot. — Ép ezért vetjük szivesen a választ.

— Hazaengedik az öreg népfelkölök. A király szabadságolja az ötvények és ötvények esztendő öreg népfelkölök. Hangos és örvétfelhasználásra azonnal válasszunk. Ehhez nem igen szoktattak hozza a publikumot. — Ép ezért vetjük szivesen a választ.

— Hazaengedik az öreg népfelkölök. A király szabadságolja az ötvények és ötvények esztendő öreg népfelkölök. Hangos és örvétfelhasználásra azonnal válasszunk. Ehhez nem igen szoktattak hozza a publikumot. — Ép ezért vetjük szivesen a választ.

— Hazaengedik az öreg népfelkölök. A király szabadságolja az ötvények és ötvények esztendő öreg népfelkölök. Hangos és örvétfelhasználásra azonnal válasszunk. Ehhez nem igen szoktattak hozza a publikumot. — Ép ezért vetjük szivesen a választ.

Népszövegség ez évi 3. és 4. fizetésének kiosztása vasárnap délelőtt 12 óra székesegyházi bérmálás után a népsz. irodában.

Tárogatóhangverseny a Lövészkerterben.

Pünkösd mindkét napján a Hadsegélyző a világhírű Rác Pali fiának zenekarával

HANGVERSENYT RENDEZ A LÖVÉSZKERTERBEN.

— **Magánvizsgák a főreáliskolában.** A helybeli állami főreáliskolában a magánvizsgák írásbeli része május 31-én reggel 8 órakor kezdődik. A szóbeliket június havának első hetében tartják. Jelentkezni május 29-én és 30-án kell.

— **Halálozások.** Horváth János, Kis Katalin férje folyó hó 25-én elhunyt. Temetése ma d. u. fél 5 órakor lesz Demkő hegy 74. sz. alól a Szentkereszt temetőbe. Az engedélyt szent mise szerdán reggel lesz a székesgyházban.

Magyar Józsefné, szül. Juhas Julianna folyó hó 25-én elhunyt. Temetése ma d. u. fél 6 órakor lesz Demkőhegy 56. sz. alól a Szentkereszt temetőbe. Az engedélyt szent mise ma 8 órakor van a székesgyházban.

Özv. Temevári Istvánné sz. Zvoták Róza folyó hó 25-én elhunyt. Temetése ma d. u. fél 7 órakor lesz a Selyem u. 10. sz. gyászházából.

— **Élelmiszercsempészség.** A Fejérmegyei Napló megírta, hogy Kohn Hermann lócsiszár nagyobb mennyiségű élelmiszert Bécsbe akart csempészni Székesfehérvárról, de rajta vésztett, mert a már vasutara rajta árukat a rendőrség lefoglalta. Sággy Lajos rendőrfőkapitány az élelmiszercsempészt 400 koronára ítélte.

— **Hadiposta.** A Fejérmegyei Napló hadipostája közli: Kuti Mária részére Béla aláírással Kuti Béla hadifogoly Auerbachovsky Rudnikból levelet küldött. A tulajdonosa átveheti a Fejérmegyei Napló hadipostája osztályában.

— **Jótekművelő táncvizsgát** tartanak a kereskedő és DV iroda alkalmazottai ma, 26-án este 8 órától záróráig a Lövölde nagytermében, s azon a jobb családokat szívesen látják. Beléptidij személyenként 2 korona. A tisztajövedelemet a 17-es honvédek árái javára fordítják.

— **Baromfitolvajlások.** A baromfitolvajlások ujabban gyakran fordulnak elő s szinte lehetetlen ellen védekezni. A rendőrség azonban szigorú vizsgálatot indított s remélhetőleg rövid idő alatt több baromfitolvaj kézre kerül. Legutóbb a következőknél történt baromfi tolvajlás: Bence Józsefnétől (Kültelek) 2 hizott kacsát és libát loptak el 130 korona értékben. Pető Lajosról (Baross u. 23.) hét tyukot emeltek el 140 korona értékben. Hauber Károlynétől (Baross u. 25.) 2 tyukot 40 korona értékben, özv. Borbács Jánosnétól. (Baross u. 27.) 2 tyukot 60 korona értékben loptak el.

— **Az angol király krumplít kapál.** Az angol lapok nagy megbatottsággal írják, hogy az angol király jelenként két-három napig, ha jó idő van, a windsori kastély kertjében burgonyát kapál s abban Mary hercegnő és Henrik herceg is segít neki. Bizony jól teszi az angol király, ha megtanul krumplít kapálni; ki tudja, nem veszi-e még hasznát valamikor? Egyébként kívánjuk, hogy a sajátkezűleg bekapált krumpliból keljen neki megélés.

— **Hadiárvakért.** Kőszeghy Gyula székesfehérvári vendéglős 15 koronát adományozott Prohászka Ottokár hadiárvaknak. A gyűjtéshez csatoltuk.

— **Mi magyarok.** Egy könyv-matos jelentés szerint a magyar és német kormányok közti megegyezés jött létre a magyarországi vadhus kiállításra vonatkozólag. A magyar társadalom legközelebb 10000 német gyermeket fogad el ellátásra akkor, amikor nálunk is szászrével vannak a nyomorgó gyermekek. S a vadhus kivisszük Németországba, amikor a mi népünknek sincs olcsó hús. Ausztriát pedig szánktól elvett falattal boldogítottuk. Mindamellett azt kell látnunk, hogy a németországi és osztrák ipari termékek még most is méreg drágák s a németek és osztrákok nincsenek tekintettel arra, hogy a mi gyermekeink s kopláló főmegeink rongyokban, meztelb járnak, mert nem tudják megfizetni a behozott holmikat.

— **Szeplő, májtott pörsenés,** arctisztatlanság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laktaine), és az párszori használat után az arcot báronysimává és hófehérré teszi. Egy üvegegy 20 K. Nagytégely 2 K. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárban.

— **Bojtorján hajszes** korpásodás, hajhullás ellen; üvegegy 2 korona, Kapható Szűcs Róbert gyógyszerárban.

— **Köhögés ellen** kiütően bevált háziszer a Störk-pasztilla. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert Károly király téri gyógyszerárban.

Színház.

Az Uránia mozgószínház hírei. Az Uránia színház igazgatója közli:

A Gólem szenzációs alakította Wegener Pál ismét ragyogtatja művészetét az Urániában, ezutal a „Joghi háza” című 5 felvonásos fantasztikus filmet. Indiai történet a bűvös keletről tárul itt elélnk, s ez a híres művésznek eddigi minden felütést keltő filmjei között a legragyogóbb, a Budapesti nagy színházak hetekig tartották műsoron állandó szüfolt házak mellett. Kizárólagos joggal bemutatja az Uránia május hó 25-26-26-én. Rendes helyárak.

APRÓNKEDÉSEK.

Hasított száraz akáckarók, háromsarkos és négyarkos bo rovi tenyőkarók, gömb arók, öl és aprított tűzifa, puha alagyujtófa kötegekben, összes bogár szerszámiák kaphatók: Róth Jakabnál, Széchenyi utca 81/b. Telefonsz. 278

Hordóleeresztő kötelek egy-egy 20 méter hosszú 2.5 cm. széles eladó Sütő-u. 18.

Könnyű munkára 12—15 éves fiúk teljes ellátással és fizetéssel felvétetnek. Tudakozódni lehet naponként 12—1 óra között a zirci rendház házigondnokánál.

Keresek egy háromszobás uri lakást földszobával és a hozzá tartozó melléképítményekkel együtt. Cim a kiadóban.

Utcai és piac árúsításra magas jutalék mellett elárúsító keresetnek. Tízennégy éven felüliek jelentkezhetnek a kiadóhivatalban.

Két éve trágázott két buzaföl, amely kukoricával és répamaggal van elvetve, bérbe adatik. Tudakozódni lehet József-utca 3. sz. Almásy Jánosnál.

Négy éves miskarólt sötét szürke szelid nagy dog eladó. Kégl György utca 18.

Gyermektelen házaspár minde neslányt keres. Cim a kiadóban.

Nemes krizantém palánta külő-féle színű fajtaiból kapható: Széchenyi-utca 26.

Maghívó.

A székesfehérvári ácsok : temetkezési társulata :

1917. év május hó 27-én,

Pünkösöd vasárnap, egyleti helyiségében (Endrődi féle „Virágbo-kor vendéglő)

rendes évi közgyűlést

tart. A közgyűlés határozatképesség esetén d. e. 10 órakor, ellenesett ben tekintet nélkül a megjelnt tagok számára d. e. 11 órakor tartatik meg.

Egyben tudomására hozzuk a t. tagoknak, hogy az évi tagsági díj az eddig volt régi évi 2 kor. helyett a múlt évi június 11-én tartott rendes közgyűlés határozata szerint évi 3 kor. tagsági díjra emeltetett fel.

A közgyűlésre a t. tagok szives megjelenését kéri az

Elnökség.

Uránia színház.

Péntek, szombat, vasárnap, május hó 25—26—27-én.

A GOLEEM kitalója Paul We gener főszerepével

A Joghi háza

fantasztikus indiai történet 6 felvonásban.

Gyönyörű látványosság.

Nagyszabású pótműsor.

Rendes helyárak.

MAGYAR

KIRÁLY

szállodában

ma és minden este

RÁCZ PALI FIAI

ZENEKARA

hangversenyez.

LEGDIVATOSABB NŐI ÉS LÁNYKA SELYEM- és SZALMAKALAPOK.

ÚJDONSÁG kalaptollak, virágok és szallagokban.

Nagy választék blousokban!

Bőr s sárcipők olcsó árban.

kaphatók : Kováts Antalnál, Városház-tér.

Apolló-mozgófényképszínház.

CSÜTÖRTÖKÖN, PÉNTEKEN és SZOMBATON:

(május hó 24, 25 és 26-án)

A legszebb magyar filmalkotás!

Jókai Mór örökbecsű remekműve:

Mire megvénülünk

II. rész: Tíz év után.

Filmregény 4 felvonásban.

Főszereplők:

Beregi Oszkár, Szerény Zoltán, Jákó Amália.

Kiegészítő műsor.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor. — Rendes helyárak.

Jegyek előre válthatók Krausz Veronánál és este a pénztárnál.